

Regionalt planforum 12.11.2020 – referat sak 2

Sted:	Digitalt på teams
Tid:	12.11.2020 kl. 12-14
Møteleder:	Anne Øvrejorde Rødven
Referent:	Christina Solhaug Joakimsen

Sak 2: Kommuneplanens arealdel – Porsanger kommune

Deltakerliste

Sektormyndigheter:		
Anne Øvrejorde Rødven	Anne.ovrejorde@tffk.no	Arealplanlegger, Troms og Finnmark fylkeskommune
Christina Solhaug Joakimsen	christina.joakimsen@tffk.no	Arealplanlegger, Troms og Finnmark fylkeskommune
Karoline Jakobsen Kvalvik	karoline.kvalvik@tffk.no	Samfunnsplanlegger, Troms og Finnmark fylkeskommune
Lone Alien Høgda	fmtrlah@fylkesmannen.no	Seniorrådgiver plan, Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Oddvar Brenna	fmtoobr@fylkesmannen.no	fagkoordinator for areal, Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Åshild Grønlien Østmoe	Ashild.Ostmoe@dirmin.no	Seniorrådgiver, Direktoratet for mineralforvaltning
Elina Hakala	Elina.Hakala@samediggi.no	Seniorrådgiver, Sametinget
Steinar Vaadal	Steinar.Vaadal@kartverket.no	Kartverket
Markus Torstad	Markus.Torstad@kartverket.no	Kartverket
Torbjørn Preus Schou	torbjorn.preus.schou@tffk.no	Arkeologisk rådgiver, Troms og Finnmark fylkeskommune
Anders Guttorm	Anders.Guttorm@mattilsynet.no	Mattilsynet Troms og Finnmark.
Britt Hjørdis Somby	britt.hjordis.somby@tffk.no	Seniorrådgiver, folkehelse, Troms og Finnmark fylkeskommune
Toril Iversen	toril.iversen@vegvesen.no	Statens vegvesen
Helga Elisabeth Instanes	helga.instanes@tffk.no	Arealplanlegger, samferdsel, Troms og Finnmark fylkeskommune
Elisabeth Jomisko	elisabeth.jomisko@tffk.no	Rådgiver, samferdsel, Troms og Finnmark fylkeskommune

Mona Halvari	mona.halvari@tffk.no	Prosjektleder, Næring, Troms og Finnmark fylkeskommune
Øystein Løvli	Oystein.Lovli@forsvarsbygg.no	Seniorrådgiver arealplan, Forsvarsbygg
Synnøve Thingnæs	Synnove.thingnes@tffk.no	Kulturarv, Troms og Finnmark fylkeskommune
Eva Forsgren	efor@nve.no	NVE
Jannicka Røren		Kystverket
Ingrid Thomassen		Kystverket
Porsanger kommune:		
Øystein Willersrud	oystein.willersrud@porsanger.kommune.no	Kommuneplanlegger, fagansvarlig plan og bygg
Bente Larssen	bente.larssen@porsanger.kommune.no	Kommunedirektør
Kjell Magne Rasmussen,	kjell.rasmussen@porsanger.kommune.no	Leder, Utviklingsavdelingen
Tom Jøran Olsen,	tom.olsen@porsanger.kommune.no	Leder, avdeling for kommunalteknikk og beredskap
Johan Borgenvik	johan.borgenvik@porsanger.kommune.no	kommuneplanlegger
Aina Borch	aina.borch@porsanger.kommune.no ;	Formannskap, ordfører (sykemeldt)
Sylvi Josefine Johnsen	sylvi.johnsen@tffk.no Sylvi.josefine@hotmail.com	Formannskap, fungerende ordfører
Formannskapet med varamedlemmer deltok også		

Vedlegg 1: skriftlige innspill til spørsmål i forventningsnotat fra samferdsel, TFFK

Vedlegg 2: Skriftlige innspill fra folkehelse - TFFK

Møterefaterat

- Møteleder ønsket velkommen
- Praktisk info
- Opprop og presentasjon av de enkelte deltakerne

Innledning v/Porsanger kommune

Øystein Willersrud (med powerpoint):

- Demografisk utvikling og mål.
- Boligsituasjon
- Boligsituasjon i distriktene. Mange boliger men likevel mangel på boliger.
- Boligbehov i planperioden. Hovedsakelig Lakselv og omegn, men også i distriktene. Attraktive eneboliger uten plankrav. Minimum ett realiserbart sentralt boligområde. Attraktive realiserbare områder for leiligheter (sentrumsnært)
- utfordringer. Liten risikovillig kapital, grunneiere og enkelte utbyggere med urimelig høye forventninger, liten plankapasitet privat og kommunalt
- Trafikksikkerhetstiltak. Balanse mellom for strenge og for få krav.
- Spredt boligbebyggelse i Lakselv – få eller flere nye områder for spredt boligbebyggelse.
- Krav om høy utnyttelse – for lite eller for mye?
- Overdekning av boligområder – høy eller lav/ingen.
- Trafikksikkerhet.
- Plangrep – spredt boliger i Lakselv.
- Plangrep – konsentrert boliger i Lakselv
- Plangrep – eksisterende bebyggelse og distrikt

Innspill fra sektormyndighetene

Oddvar Brenna, fylkesmannen

- Takk for god gjennomgang av kommunens utfordringer. Er i en tenke høyt-fase
- Hva er det kommunen egentlig vil? Vesentlig for FM sin tilnærming til plan. Har noen forslag til verktøy.
- Vektlegger det kommunale selvstyre. Kommunen må definere det de trenger og de løsninger som trengs. Dvs. formål og plassering av dem. Dette må være basert på kunnskapsbasert forvaltning, jf. nasjonale forventninger.
- Laget et godt forventningsnotat. Mange komplekse problemstillinger, og stiller gjerne opp på eget drøftingsmøte.
- Mange relative spørsmål med mange mulige konklusjoner. Mange verktøy man kan bruke gjennom PBL. Man må bare bli enige om hva man vil.
- Mange kart vedlagt. Jordvernshensyn vil bli viktig. Mange gode landbruksareal sentrumsnært, må veies opp for behov for utbyggingsareal. Plassering, omfang og lokalisering.
- Viktig å legge vekt på å se på grensen mellom sentrum, tettsted og LNFR-spredt/distrikt
- Sentrumsutbygging kontra spredt i distrikt. Helhetlig planlegging, se til samfunnsplaner, økonomiplaner, handlingsrom for å ivareta lovpålagte oppgaver også for distriktsbosetting
- Mange problemstillinger, mange har enkle svar. Når man skal/vil utfordre sektorinteresser, så blir spørsmålet *hva vil kommunen*. Alle spørsmålene er betinget av dette. Man må konkretisere for å få bedre drøftinger. Reelle drøftinger har behov for konkret plankart med bestemmelser.

- Samlet bilde viktig og at det baseres på et reelt behov. Mange kommuner har tendenser til urealistisk, ambisiøs planlegging for kommunen. Vær relativt edruelig og konkret, lage utbyggingsrekkefølge og vær planmyndighet og styre hvor dere vil ha bygging først og sist.

Christina Solhaug Joakimsen, TFFK

- Fin presentasjon og at man tenker høyt. Ser at kommunen ikke er helt i mål enda og man er i tenke høyt-fasen.
- Vi klarer ikke å fange opp hva kommunen vil, basert på forventningsnotatet og det som ligger til grunn for dagens møte. Vanskelig å gjøre vurderinger uten planbeskrivelse og planbestemmelse. Skulle gjerne også hatt et kunnskapsgrunnlag å gå ut ifra, og det er jo tydelig ut fra kommunens presentasjon at dere har det.
- Styringsretten påpeker vi også. Så lenge valg er grunnlagt på et godt kunnskapsgrunnlag. Så vurderer vi våre myndighetsområder innenfor det.
- Litt usikre på prioriteringer som er gjort. Planprogrammet oppga at samfunnsdelen skulle prioriteres, og det skulle vi gjerne sett hadde skjedd. Link mellom samfunnsdelen, arealstrategi til arealdelen.
- Viktig at valg som gjøres er godt grunnlagt og forankra i kunnskapsgrunnlaget, i befolkningen, administrativt og politisk
- Har noen innspill til plankartet utenom boliger, tar det til slutt hvis tid.
- Prøvd å besvare spørsmål for spørsmål, men er nok ikke like tydelige svar som kommunen kanskje ønsker. Selvråderetten står sterkt så lenge det er godt grunnlagt.

Toril Iversen, Statens vegvesen

- Positivt at kommunen lager en arealplan, det trengs
- Glad for at det er stort fokus på trafiksikkerhet, slik det fremkommer i forv.notatet
- Ønsker også å invitere seg selv til et møte med kommunen
- Kommunalt selvstyre viktig. Arealdelen utmerket mulighet til å møte mange problemstillinger mot trafiksikkerhet.
- Samferdselsmessig en viktig kommune med både E6 og E69. Har mange saker fra Porsanger.
- For spredt bebyggelse kan det være problematisk trafiksikkerhetsmessig. Trygg skolevei, busslommer, belysning, m.m. Diskutert dette godt i forventningsnotatet og belyst det.
- Lakselv sentrum. Foreslått 10 mill. til trafiksikkerhetstiltak i handlingsprogrammet, allerede neste år. Kommunen skal lage en sentrumsplan for hvordan de midlene skal kunne brukes, men ikke behov for reguleringsplan.
- Avkjørsler. Tar til etterretning at vi oppfattes som liberale. Vi skal være restriktive i utgangspunktet. Tillatelsene henger som regel sammen med byggetillatelsene som gis av kommunen.
- For planprosesser er byggegrenser langs offentlig vei og fritidsbebyggelse viktig, obs på parkering og avkjørsler og veier som utarbeides

Helga Elisabeth Instanes, samferdsel TFFK

- Henger seg på det som sies
- Kommunen er opptatt av trafiksikkerhet, og det er bra. Mange gode og relevante spørsmål.
- Bra med godt fokus på trafiksikkerhet

- Kommunen kan også søke om trafikksikkerhetsmidler for kommunale og fylkeskommunale veier. Viktig med trafikksikkerhetsplan.
- Spredt boligutbygging og fortetting. Bruk av eksisterende avkjørsler.
- Kommunen har mange tanker om dette, vises gjennom et godt forventningsnotat. Vil komme tilbake til dette både som notat og i et dialogmøte. Kommunen er velkommen til å invitere.

Eva Forsgren, NVE

- Ikke direkte berørt i notatet
- Minner om at Porsanger er en fareutsatt kommune. Flomfare kjent.
- Kvikkleire mulig stort problem i kommunen. Premiss at vurderinger av grunnforhold gjøres ved avsetting av areal til bolig.
- Kart hos NVE med detaljert oversikt. God anvendelse til KPA, men viser derimot flere mulige fareområder.
- Nytt aktsomhetskart for flom kommet.
- Tar gjerne eget møte med kommunen om naturfare, se på konkrete utfordringer og områder. Gjerne før høring.
- Hvis ikke tid eller mulighet for møte – viktig å få med bestemmelser om at fyllinger ikke gjøres i strandsone eller langs vassdrag, også det som ikke er søknadspliktig.

Markus Torstad, Kartverket

- Når planen legges ut på høring vil vi gjøre en teknisk kontroll på den.

Steinar Vaadal, Kartverket

- Kartverket er til for å hjelpe til med det tekniske rundt planen og planbasene.

Anders Guttormsen, Mattilsynet

- Ingen kommentarer nå, ikke mye nevnt om vann og avløp.

Åshild G. Østmoe, DMF

- Ikke spesielt nevnt i forventningsnotat
- Kommunen må ha noen tanker for mineraler og byggeråstoff, og hvor det skal hentes fra. Samsvar mellom behov og tilgang må vurderes.
- Ved planlegging av utbygging må nærhet og konflikt til masseuttak og bergrettigheter sjekkes ut.
- Mineralressurser ofte stedbundne. Det er lurt å synliggjøre forekomster i planprosessen, og sikre gode forekomster med hensynssone i planen. På denne måten unngår man båndlegging av gode forekomster og forebygger konflikter med tanke på omgivelsene.

Elina, Hakala, Sametinget

- Ikke nevnt i forventningsnotatet heller. Ingen innspill på boligbygging.
- Økt tilgjengelighet for fritidsboliger. Ønsker gjerne en samfunnsdel som ligger til grunn. Ønsker begrunnelse for behov og samfunnsmessig forankring.
- Viktig reindriftskommune, potensial for interessekonflikter. Om arealdelen kommer før samfunnsdelen, håper vi at planbeskrivelsen begrunner og gjør gode avveininger mellom interesser og behov for fritidsboliger.
- Innspill til planprogrammet står

Øystein Løvli, Forsvarsbygg

- Forsvarets økte virksomhet viktig premiss for positiv befolkningsutvikling

- Samtidig viktig å ikke legge hindringer i planprosessen for vår utvikling i området. To områder viktig, Porsangmoen skytefelt og lufthavn Banak
- Skytefeltet vil få reguleringsplan.
- Støysoner som ligger er av eldre alder. Må oppdateres når man vet mer om aktivitet. Ber kommunen være restriktiv med utbygging i randsonen.
- Boliger vil bygges innenfor det området, men da kvarter/hybler og ikke eneboliger.
- Flyplassen. Konkret problemstilling, nye jagerfly som støyer mer enn man er vant med fra tidligere. Gjort foreløpig beregning for fire år siden om hvordan det vil slå ut, relativt få hendelser planlagt. Hovedfokus bør være på maksstøyen. En sone for hørselsskade, hvor boliger må unngås. Ønsker å ha kart klart før høringer.
- Basert på dagens kart vil område 1 og 2 være innenfor en rød sone. 3,4 og 6 anbefales justert lengre øst. Ha dialog om dette.

Torbjørn Preus Schou, TFFK

- Bestemmelsene som kommer må inneholde aktsomhetsplikten
- Potensial for flere funn av kulturminner i kommunen. Kulturminneloven er ikke avklart.
- 771 lokaliteter. 6 kirkesteder. 5 lokaliteter uten geometri, mulig det må gjøres noe hvis det planlegges tiltak i nærheten.
- Kommunen som helhet har kulturminner langs kysten og i innlandet ved Porsangmoen. Kommunen som helhet har potensial for flere kulturminner, samiske, fangstanlegg, steinalder, m.m
- Basert på områdene i kart er det ikke mange steder vi har merknader. En del tyske anlegg rundt omkring, kan være verneverdig.
- Maskinelle sjaktinger kan være aktuelt, f.eks hvis jordbruksflater skal reguleres til boligfelt.
- Ta kontakt hvis kommunen har spørsmål om kulturminner i Porsanger

Britt Hjørdis Somby, folkehelse, TFFK

- Kommer med notat ang. folkehelse
- Umiddelbare tanker om kunnskapsgrunnlaget. Vanskelig å gi tilbakemeldinger uten det. Håper det vil ligge til grunn, **og at folkehelse blir en del av dokumentet**
- Gode medvirkningsprosesser best før høringsprosessen. Særlig for barn/unge, eldre og funksjonshemmede.
- Gode konsekvensvurderinger, mtp forsvaret.
- Håper kommunen tar høyde for fremtidstenking, eks. pandemi. Samfunnsendringer som man bør tenke i fremtiden, og ivareta dette. **Se dette i sammenheng med** sosial bærekraft.

Diskusjon

Oddvar, FM

- Begynner å få innsikt i mange utfordringer kommuner i Finnmark har mtp. arealplanlegging, som sikkert er felles for mange.
- Kanskje vant til i tidligere Finnmark med diktat fra fylkesmannen og andre sektormyndigheter om hvordan de skal gjøre ting. Mens nå er handlingsrommet større, vi snur prosessen og vil at kommunen selv definerer selv behov og ønsker samtidig som man tar hensyn til sektorområdene.

- Utfordrer alle sektorer til å tenke helhetlig, tone ned sin sektor til fordel for helhetstenkning.
- Samordning innsigelser. Fylkesmannen skal vurdere alle innsigelser fra statlige myndigheter og kan avskjære innsigelser. Fokus på helhetstenkning. Kan være utfordrende både for sektorene og fylkesmannen, ikke brukt det virkemiddelet enda.
- Kommunen har kanskje ikke fått så mange konkrete tilbakemeldinger.
- Skarpt fokus på ressursforvaltning hos Fylkesmannen med mange tunge sektorer som reindrift, landbruk og miljøhensyn. Gir på mange måter føringer på handlingsrommet for etablering av utbyggingsmønster. Eksempelvis utfordres allerede landbruk basert på vedlagte kart, og også nevnte støyutfordringer fra Forsvarsbygg og flyplassen.
- Trenger konkrete diskusjoner og gå gjennom område for område. Kan være med på dette når ting er mer konkret.
- Behov for ryddige plandokumenter. Viktig at de er tydelige og ryddige særlig når man utfordrer en sektor – planbeskrivelse og konsekvensutredning sentralt i dette hvis man vil få gjennom et kommunalt ønske
- Vil ha et eget møte med kommunen hvor kommunen presenterer konkrete formål og bestemmelser, slik at fylkeskommunen kan gi svar basert på sine interesseområder.

Aina Borch, ordfører

- Setter pris på alle tilbakemeldingene.
- Porsanger har gamle kommuneplaner. Jobbet i flere år for å komme i havn med arealplaner. Utfordringer er løst underveis, og derfor forskjøvet rekkefølge på samfunnsdel og arealdel.
- Utfordrende å få endrede spilleregler, jf. fylkesmannen. Håper at alle sektormyndigheter kan være med på denne helhetstenkninga, og hjelpe til /være smidig for å få det i havn.
- Tredje største kommunen i areal i Norge. 70 % av kommunen er verna/båndlagt.
- Rikt kulturmangfold og naturmangfold. Men må også finne rammeverk for utvikling for å bygge og bo. Ønsker å peke på alle disse interessemotsetningene, men også det mulighetsrommet man har.
- Tar gjerne imot særmøter.

Øystein Willersrud, kommuneplanlegger:

- Fortsatt åpen for spørsmål. Ønsker å takke for tilbudene om møter, og vil følge dette opp. Se konkret på områdene i plankartet.
- Verdt å nevne at beslutningsgrunnlaget vi sitter på ikke er delt da ikke alt er presentabelt.
- Samfunnsdelen. Klar over at det gir noen rammer hvor politisk arealplanen vil være.
- Følger opp invitasjon til møter og takker gladelig ja til 10 millioner til Lakselv sentrum jfr innspill fra Statens vegvesen.

Toril Iversen, Statens Vegvesen

- Pengene ligger i handlingsprogrammet, ikke alltid at de blir utløst. Men med gode planer og tiltak går det. Men altså ikke i budsjettet enda.

Oddvar Brenna, fylkesmannen

- Planprioritering. Anerkjennelse realitetsorienteringa fra kommunen. Er man ikke i ideell situasjon, må man gjøre de valg man må. Lag det planverket man trenger først for å styre den utvikling man ønsker
- Vi følger kommunens vurderinger. Ha indirekte tanker om en samfunnsplan, vet hvordan man vil ha kommunesamfunnet utforma selv om det ikke er nedskrevet. Som man kobler på en arealdel.
- Spørsmål 3: Greit med en reserve, men det store spørsmålet blir utbyggingsrekkefølge. Se på reelle behovet kommunen har. Se i forhold til infrastruktur, skole/barnehage, gang- og sykkelvei, handelsvirksomhet, m.m. Vesentlig hvor mang prioriterer utbygging først og sist, og det foreligger ikke i dag. Stor planreserve gir stikkord utbyggingsrekkefølge. Et annet spørsmål hvem som er grunneier og tiltakshaver, og hvem som styrer utviklinga. Hvordan etablere et system som sikrer boliger og dekker boligbehov, med private utbyggere?
- Mange komplekse problemstillinger som ligger bak et ev. ja/nei-svar. Hvilke formål skal være der og hvilke utbyggingskriterier? Omfang og lokalisering. Nærmer oss konkretisering på kart med bestemmelser. Reell diskusjon om ja/nei-spørsmål da.
- Spørsmål 16. Eiendomsskatt? Hvordan er man med på å finansiere annen kommunal virksomhet gjennom eiendomsskatt? Hva betyr dreining i formål basert på et ønske om bosettingsmønster? Nedlagte gårdsbruk med problemstillinger knyttet til bo- og driveplikt? Hvilke holdninger har kommunen til det?
- Spørsmål 19. Kompleks problemstilling, uten enkle svar. Se på eiendomsstørrelsen og mulighet for reell landbruksvirksomhet. Er de så små at de ikke er egna ut fra dagens driftskrav og inntjeningskrav? Prøver å signalisere at det ikke er noen enkle svar. Krever mer konkret drøfting.
- Spørsmål 17 om eiendomsstørrelser. Store boligtomter for bolyst, og til slutt endte noen tomter i Telemark nesten for småbruk å regne. Poenget er at det virkemiddelet ikke fungerte. Er tomtestørrelse et virkemiddel som vil fungere i Porsanger, og hvorfor er det så stort behov for det.
- Dere konfronterer med krav til høy arealutnyttelse og omdisponering av areal. Da viser vi til krav i planretningslinje SBAT. Her er det noen punkter hvor lokalt ønske og utbyggingspraksis konfronterer en del nasjonale forventninger og handlingsrom, og at kommunens egne ønsker og behov tydeliggjøres.
- Mange spørsmål og problemstillinger som er krevende å lande, men som fordrer at kommunen er kommet et steg videre med inntegning av områder og se til bestemmelser som trengs for å få den utbygginga man ønsker.
- Avslutningsvis er det flott at ordfører og politisk utvalg er med. Ofte møter med kun administrasjon uten politikere, administrasjonen blir da ofte målbærere for den drøftingen som skjer i planforum. Diskusjon i politisk fora kan dermed ta enklere hensyn til det som kommer frem fra ulike hold, mer realitetsorientert diskusjon.

Christina Solhaug Joakimsen, TFFK

- Ikke mening å stille kommunen til retten ang. samfunnsdel. Viktig å begrunne de valg man tar, når det strider med tidligere valg.
- To konkrete innspill på plankartet:
 - o Bruken av arealbruksstatus, forskjell på nåværende og framtidig. Mange områder satt som nåværende selv om de ikke tidligere har vært med i forrige KPA, KDP Lakselv

og reguleringsplan. Viktig å være obs på bruken av de to benevnelsen, har noe å si på konsekvensutredning der all fremtidig utbyggings skal konsekvensutredning.

- Omfattende bruk av formålet *grønnstruktur-naturområde*. I de fleste tilfeller regner vi med det er snakk om LNFR-områder. Gjorde det litt vanskelig å navigere i plankartet og å se de faktiske utbyggingsområdene.

Sylvi Josefine Johnsen, varaordfører

- Fint at fylkesmannen vektlegger kommunalt selvstyre og kunnskapsbasert forvaltning.
- Tar gjerne imot møter
- Viktig å tenke på medvirkning og hvordan man gjør det på best og mest hensiktsmessig måte.
- Synes det er en konstruktiv arbeidsform med planforum. anbefaler det videre.

Jon Nikolaisen, formannskapsmedlem

- Har vært med i politikken en stund.
- Gode signaler fra Fylkesmannen nå om selvstyret.
- Noen ønsker at man ikke skal ha for mye planer. Tidligere stykkevis utvikling med dispensasjoner litt og litt på samme område, som til slutt kanskje burde vært regulert.
- Vært mange diskusjoner i forkant av forventningsnotatet og dette møtet.

Mona Halvari, næring TFFK

- Opptatt av at forsvaret har tilstrekkelig tilgang på varer og tjenester i nærmiljøet til Porsanger. Bidrar til å styrke beredskaps- og forsvarsevne i freds- og krigstid. Næring en viktig del av etableringa forsvaret gjør.

Hans Magnus Thunestvedt, formannskapsmedlem

- Vært med på mange av de interne arbeidsmøtene.
- Barn og eldre. Statistikk og utvikling som ikke ser bra ut demografisk for Porsanger. Tema for samfunnsdelen, men kanskje litt avglemt i arealdelsarbeidet.
- Behov for nytt helsebygg, diskusjoner om hvor det bør plasseres. Et innspill til oss selv i oppfølging av tilbakemeldinger som er kommet.

Oddvar Brenna, Fylkesmannen

- Følge opp Hans Magnus. Vi er opptatt av boligpolitisk program, med boligsosial dimensjon. Tenke gjennom boligbehov for ulike målgrupper (barn, eldre, m.m.). Plassere de optimalt mtp andre naturlige instanser. Klar forventning fra fylkesmannen at dette diskuteres.
- Ønsker å justere forståelsen av det kommunale selvstyre vs. kunnskapsbasert forvaltning. I det ligger et sterkt krav om utredninger av ulike berørte sektorer dersom de blir vesentlig utfordra. Fylkesmannens utgangspunkt er alltid et *nei*, og til slutt eventuelt ja men trenger gode begrunnelser. Trenger en argumentasjon fra kommunen om hvorfor det er fornuftig at det skal ligge akkurat der kommunen forslår og ønsker. Kommunalt selvstyre er ikke automatisk en blankofullmakt om at alle kommunale ønsker og behov blir akseptert helt uten faglige motforestillinger og prosess. Ønsker ikke å skape forventning om at alt er like greit.

Øystein Willersrud, kommuneplanlegger

- Takker for alle innspill, både konkrete og mindre konkrete
- Tar kontakt med aktuelle instanser for videre møter

Sylvi Josefine Johnsen, varaordfører

- Takker for konstruktiv tid sammen med mange involverte parter.
- Kommer tilbake med møter og nærmere diskusjoner.

Vedlegg 1: Innspill til konkrete spørsmål, av TFFK

Utover de innspill som kom på planforummøtet, har samferdselsdivisjon, Troms og Finnmark fylkeskommunen følgende innspill:

Spørsmål 1:

Fylkeskommunen viser til Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging som har forventninger om at planlegging av arealbruk og transportsystemer skal fremme effektiv ressursutnyttelse, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Desto flere avkjørsler og flere utkjøringer til hovedveien, desto mer øker risikoen for ulykker, og kan bidra til at eks. næringstransporten bruker lengre tid på transporttappen. Redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer ved å redusere avstanden til sentrumsfunksjoner, butikk, skole, barnehage, g-/s-veg og kollektivknutepunkt. Fortetting bør utnyttes før nye utbyggingsområder tas i bruk, høy arealutnyttelse.

Spredt utbygging kan utløse behov for tilrettelegging for myke trafikanter, og som kan agere økte kostnader eks. til lys på veg, g-/s-veg og skoletransport dersom boliger etableres lenger enn 4 kilometer fra skole.

Med tanke på trafiksikkerhet ønsker vi å:

- Redusere antall avkjørsler og antall utkjøringer til hovedveier da dette reduserer risikoen for ulykker.
- Spredt bebyggelse kan føre til at busser stopper i avkjørsler, og ikke i busslommer etc, noe som også øker risikoen for ulykker. Dette er noe vi ønsker å unngå.
- Boliger nærmere enn 4 km fra skole innebærer at elevene må gå eller sykle. Dersom det tilrettelegges for boliger i områder som medfører at elevene må ut på hovedveg så øker dette risikoen for ulykker. Tiltak på fylkesveg er også en budsjettmessig/økonomisk kostnad. Å få midler til tiltak vil ofte ta tid.

Spørsmål 2

Kommunen og politikerne har styringsrett for hvilken utvikling de ønsker og hvor de ønsker det. Planreserve bør være realistisk og gjennomførbar.

Kommunen må vurdere planreserve opp mot forventet/ønsket utvikling i kommunen, og avsette arealer deretter. Så lenge valgene grunngis, og det ikke oppstår større konflikter med andre interesser (landbruk, reindrift, friluftsliv, drikkevann, o.l.), er kommunen selv forvalter av egne arealer. Ang. spredt utbygging i distriktene må kommunen også se det opp mot kost/nytte mtp. en aldrende befolkning og fremtidige økende behov for omsorgstjenester. Da vil en sterk desentralisert boligarealforvaltning gi økte utgifter og ressursbehov.

Spørsmål 5

Fylkeskommunen har ansvaret for avkjørselstillatelser fra fylkesveg. Søknad om avkjørselstillatelse vurderes i hvert særskilt tilfelle. Her legges vegnormalene til grunn, der bla. sikt og antall avkjørsler vurderes. Det arbeides med rammeplan for avkjørsel og byggegrenser på fylkesveger i Troms og

Finmark. Rammeplanen vil gi nærmere beskrivelse for hvordan en skal forholde seg til avkjørsler på fylkeskommunal veg.

Spørsmål 6

Vi ønsker ikke spredt boligbebyggelse der det ikke er tilrettelagt for myke trafikanter når det gjelder gang- og sykkelveg, busslomme, veglys. Der det mangler tilrettelegging for myke trafikanter så utfordrer dette trafikksikkerheten.

Spørsmål 7

Utløsende faktorer for sikkerhetstiltak langs fylkesveg kan på generelt utgangspunkt være:

- Vi ser på infrastrukturen der spredt boligbygging planlegges.
- Avstand og standard til hovedveg
- Vegens funksjon
- Avstand mellom planlagt område og sentrumsfunksjoner
- Summen av myke trafikanter.
- Antall myke trafikanter er ganske høy før det utløser krav til veglys.
- Trafikkmengde over 1000 stiller krav om g-/s-veg, men det kreves politisk behandling for å kunne gi midler til g-/s-veg. Det er altså ingen automatikk og det vil ta tid.
- Høy fartsgrense.
- Næringstrafikk
- Barn har ofte aktiviteter etter skoletid, samt øvrig aktivitet må tas med i betraktningen når en vurderer spredt bebyggelse.
- Dersom det settes av områder til spredt bebyggelse, kan det eksempelvis utløse behov for rekkefølgekrav til gang- og sykkelveg.
- Kommunen har ansvaret for at elevene har trygg skoleveg når de går og sykler til skolen.

Spørsmål 8

Fylkeskommunen har ansvaret for skoleskyss og bussruter. Tilrettelegging for kollektiv med busslomme og busstur på fylkeskommunal veg. Tiltak til kollektiv må inn i fylkeskommunens budsjett/ handlingsprogram. Kommunen bør derfor ha en strategi mot fylkeskommune avhengig av behovet for tiltak. Her kan trafikksikkerhetsplanen utløse midler til tiltak. Derfor er det viktig å ha en oppdatert trafikksikkerhetsplan.

Folkehelse

Generelt

Porsanger kommune har startet arbeidet med folkehelseoversikt, som innebærer blant annet innhenting av offentlig statistikk innen områder a) befolkningssammensetning, b) oppvekst- og levekårsforhold, c) fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø, d) skader og ulykker, e) helseatferd og f) helsetilstand, jf folkehelseloven § 5 og forskrift om oversikt over folkehelsen §3. Oversikt over folkehelse skal inneholde faglige vurderinger av årsaksforhold, konsekvenser og identifisere ressurser og folkehelseutfordringer lokalt. Kommunen skal være særlig oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller. Disse forhold skal synliggjøres ved en skriftlig oversikt over folkehelse i kommunen og danne grunnlag for planlegging etter plan- og bygningsloven. Fylkeskommunen oppfordrer kommunen å få på plass lokalkunnskap i dokumentet.

Medvirkning

Folkehelsearbeid handler også om lokale prosesser, forankring og engasjement. Medvirkning fra befolkning regnes som bærende prinsipp i folkehelsearbeidet.

«Medvirkning i lokalt folkehelsearbeid har minst tre formål. Det ene er demokratiaspektet, som handler om at folk har rett til å delta i prosesser som kan ha innvirkning på eget liv. Det andre er at medvirkning skal bidra til kunnskap om hvilke faktorer som påvirker helse, altså en instrumentell tilnærming til medvirkning. Det tredje formålet handler om medvirkning som kapasitetsbyggende aktivitet, som vil si at deltakelse og engasjement i seg selv kan være helsefremmende.» (Randi Bergem, 2020). Ut fra dette perspektivet vil vi råde at kommunen gjør en vurdering om gjennomføring av medvirkningsprosesser for kunnskapsinnhenting fra ulike aldersgrupper, særlig barn og unge, eldre, funksjonshemmede og andre befolkningsgrupper med særskilte behov, for å fange opp «ulike røster» i arealplanlegging. Sett fra et demokratisk- og tverrfagligperspektivet kan valg av metodene dreies mot det å engasjere ulike sektorer og det sivilsamfunnet i arbeidet, for eksempel bruk av metode som gjestebud, prosjektarbeid i skoleklasser, fokusgruppe intervju, befarings, mental mapping, etc. Erfaring fra andre kommuner viser at barnehagebarn er ofte familieorientert (nærmiljø og uberørt områder), unge og eldre liker «å se og bli sett» med ulikt perspektiv, noen ønsker «urbane grønnsakhager» mens andre foretrekker fysisk aktivitetsområder i nærområdet/boligområdet, etc. Gjennom en bred medvirkningsprosess vil kommunen fange opp lokalkultur og hvordan befolkningen/innbyggere tenker om utvikling av Porsangersamfunnet.

Boligområdet

Ut fra et levekårsperspektivet handler ikke et boligområde bare det å bo, men også å tilhøre en familie, et nabolag og et bomiljø, som bidrar til den enkeltes identitet og opplevelse av tilhørighet. Bomiljøer med ulik alderssammensetning kan virke som et læringsarena for barn, som en samhandlingsarena i møte med nabolaget. For eldre som ønsker sentrumsnært bomiljø med tilgang til ulike tjenester og «det pulserende livet». Dette er forhold som kan skape trygghet, motvirke ensomhet og øke deltakelse i lokalsamfunnet.

Gode og romslige uteområder kan danne grunnlaget for sosiale møteplasser, mulighet for ulike aktivitetssoner tilpasset enkelte aldersgrupper og kjønn. Det å tilrettelegge for gode sosiale rom (ute og inne) har en dokumentert effekt på trivsel, gode oppvekstvilkår, styrking av sosialt fellesskap, øke sosialkapital og styrke tilhørighet til lokalsamfunnet. Det at kommunen planlegger større innsats på

gang- og sykkelstier vil også gi en god effekt på helsa, forebygge livsstilssykdommer, danning av sosial møtepunkter, treffe folk «i forbifarta», forebygge ensomhet, etc.

Helsekonsekvensutredning i plansaker

Etter det fylkeskommunen erfarer så har kommunen allerede tatt i bruk helsekonsekvensvurdering i plansaker. Fylkeskommunen råder kommunen til fortsatt bruk av metoden også i større utbyggingssaker, jf folkehelseloven § 11.

Idrett

Generelle innspill:

- Vurdere behov for arealer til idretts- og friluftslivsformål.
- Arealplanen må ses i sammenheng med planen som omfatter idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Viktig å sikre areal til idretts- og friluftslivsaktiviteter.
- Kommunen bør tilrettelegge for tettstedsnære idretts-, nærmiljø- og friluftslivsanlegg. Arealene skal ligge nært der folk bor og oppholder seg, og de skal gi muligheter for varierte fritidsaktiviteter. Planlagte tiltak skal legge til rette for gode forbindelser inn mot grønnstrukturen.
- Idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og friluftslivsanlegg skal ha god tilgjengelighet via gang- og sykkelveger.

Konkrete innspill:

- Lakselv jeger- og fiskerforening har ytret ønske å utvide eksisterende område for skytefelt ved Gairesmoen (eiendom GNR 20/BNR 79). Det er påvist et behov for leirduebane ved eksisterende skytebane. Kommunen oppfordres til å involvere foreningen i planprosessen.